

Angstelkroniek

HISTORISCHE KRING
ABCOUDE / BAAMBRUGGE

Mei 2001

Nr 8

Uitgave van de Historische Kring Abcoude / Baambrugge

Inhoud:

- ◆ Jan van Arkel
- ◆ Heintje Verwey (2)
- ◆ Vreede Rijk (2)
- ◆ Koninklijk bezoek aan Baambrugge

Redactie:

H. Hoogenhout
G. van der Most
D. L.H. Slebos
W. W. Timmer

Redactie secretariaat:

G. van der Most,
Papehof 9
1391 BD Abcoude

Vormgeving

W. Zwaard

Druk:

Grafisch Centrum Abcoude

Prijs losse nummers fl 8,50

Van de Redactie

Voor u ligt een extra dik nummer van uw Angstelkroniek, omdat in het hart van deze uitgave een speciaal katern - Nr 8a - met bijzonderheden over het huidige Abcoude en Baambrugge is toegevoegd. Dit ter gelegenheid van de bezoeken die vertegenwoordigers van het verenigingsleven in de Belgische gemeente Lennik (met deelgemeente Gaasbeek) in mei aan Abcoude en Baambrugge brengen.

In september zal dit worden vervolgd met het bezoek van de leden van de Andreas Masiuskring en de Davidsfondsen (de Historische Verenigingen van Lennik) aan ons dorp.

De tekst van dit extra katern is deels speciaal voor deze gelegenheid geschreven; voor een ander deel is hij (met toestemming en onder dankzegging!) ontleend aan de brochure "Rondwandeling: beziens- en wetenswaardigheden van Abcoude" van de 'Vrienden van het Dorp'.

De redactie denkt dat de leden van onze Historische Kring ook wel in deze extra informatie geïnteresseerd zijn, vandaar!

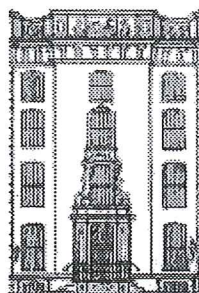
In een volgend nummer van de Angstelkroniek zal nader aandacht worden besteed aan de gemeente Lennik, en de speciale banden die Abcoude en Baambrugge al in de 14e en 15e eeuw hadden met Lennik/Gaasbeek via de Heren van Abcoude.

In dit nummer

Jan van Arkel

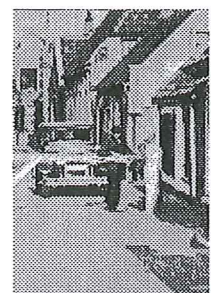
Vreede Rijk (slot)

Heintje Verwey-
Meijers (slot)

Koninklijk bezoek
aan Baambrugge

Gerrit van Arkel

door J.E. Wustenhoff

Van omstreeks 1900 tot aan zijn dood in 1918 was de bekende Amsterdamse Jugendstil architect Gerrit van Arkel (Loenen 03.04.1858 - Abcoude 11.07.1918) woonachtig in Abcoude. Hij was de zoon van een broodbakker uit Loenen, was gehuwd met Maria Elisabeth Dupree en had twee kinderen, een dochter en een zoon. Hij woonde in het huis op de hoek van de Hoogstraat en de Nieuweweg (sinds november 1939 Laan van Binnenrust genaamd) op de plaats waar thans de stomerij van Van Rooijen gevestigd is en voordien de Coöp. Raiffeisenbank. Op afbeelding 2 is links nog net een gedeelte van het huis te zien. Van Arkel ligt begraven op het kerkhof van Baambrugge; zijn grafsteen (afb. 3) laat geen twijfel over zijn beroep.

Van Arkel was een rijk man. Dit blijkt ondermeer uit de door hem aangekochte gronden en panden in Abcoude en uit zijn enorme verzameling kunst en antiek. Beide onderwerpen zullen in dit artikel worden behandeld.

De architect Van Arkel

Gerrit van Arkel vestigde zich in 1883 als architect in Amsterdam en verkreeg vooral bekendheid door zijn Jugendstil ontwerpen. Voorzover bekend, heeft hij nooit panden in Abcoude of Baambrugge ontworpen. Bekende Amsterdamse ontwerpen van hem zijn o.a. het hoofdkantoor van de toenmalige 'Eerste Hollandse Levensverzekeringsbank' op de hoek van de Leliegracht en de Keizersgracht uit 1905, thans hoofdkantoor van Greenpeace.

Verder was hij de ontwerper van Gebouw Helios (1898) hoek Spui/Voetboogsteeg en het pand met het torentje - torentjes waren een kenmerk van Van Arkel - op het Rokin, naast de huidige Optiebeurs.

Een, voor Amsterdammers althans, zeer bekende schepping van Van Arkel was de onderpui van de tapijtwinkel Heiligeweg 35, ongeveer naast het voormalige Heiligewegbad. Op dit nog neo-renaïssancistische ontwerp uit 1890 komen Cupido's, kinderkopjes, de koppen van een gehelmde man en vrouw, bloemen en fantasiedieren voor. In totaal bezat Amsterdam een kleine 15 door Van Arkel ontworpen panden, waaronder ook één van de

Afb. 1: G. van Arkel

twee gebouwen van de Diamantbeurs 1).

Bezittingen in Abcoude

Buiten zijn eerdergenoemde woonhuis op de hoek Hoogstraat/Nieuweweg bezat Van Arkel bij zijn overlijden nog ander belangrijk vastgoed. Zo kocht hij op 27 februari 1912 'een perceel weiland genaamd *Het Marktveld van Abcoude* met het daarvoor staande ijzeren hek', alsmede 'een strook grond of tuin gelegen voor het perceel hiervoor omschreven'. De totale koopprijs bedroeg f. 7.500.

Op 19 februari 1913 kwam hij voor f. 13.400 in het bezit van 'De boerenhofstede genaamd *Koppelaarust*, bestaande uit een woonhuis met stalling, schuur, hooiberg en verdere getimmerten, erf, tuin, boomgaard en de thans daarbij behorende landerijen met de z.g. Koppeldijk in het Waardasacker Waterschap'.

Op een veiling in de Wakende Haan op 20 maart 1916, verwierf hij voor het totaal bedrag van f. 8.410 'de bloemisterij genaamd *Flora* aan de Nieuweweg met huizinge, schuur, vijf broeikassen, steenen bak van dertien ramen (allen centraal verwarmd), één hulp kas, één houten bak van 12 ramen en diverse losse bakken en ramen, tuin en water'. Tenslotte kocht hij op 14 april 1916 'een koetshuis met grond en water aan de Nieuwestraat te Abcoude' voor fl. 1.150.- 2)

De koopaktes voor het koetshuis aan de Nieuweweg(straat) en die voor het Mark(t)veld verder opge maakt door notaris D.J.J. van Kempen.

De kunst- en antiekcollectie

Op 19 en 20 december 1918 werd door het veilinghuis G. Theod. Bom & Zoon in hun veilingzalen Kerkstraat 310-314 te Amsterdam de veiling gehouden van '*Verzameling G. v. Arkel, Abcoude*'.

Deze tweedaagse veiling was volledig gewijd aan genoemde verzameling. Ze omvatte 796 kavels met in totaal meer dan 4250 voorwerpen. Van Arkel was een breed verzamelaar, want de veiling omvatte kavels goud en zilver (157 voorwerpen), penningen en munten (ca. 1900 stuks), brons, koper en tin (130 stuks), antieke tegels (470 stuks), blauw Delfts (100 stuks), Amstel porselein (85 stuks), Chinees en Japans porselein (ruim 500 stuks), buitenlands porselein en aardewerk (350 stuks), kant (90 stuks), grote en kleine beelden etc. (145 stuks, waaronder '23 antieke koeplanken met

St. Nicolaasprenten') en verder nog klokken, meubelen, tapijten, scheepsmodellen, ivoor en schildpad en kristal en glaswerk. Jammer genoeg heb ik niet kunnen achterhalen wat de opbrengst van al dit moois geweest is.

Overige activiteiten van Van Arkel

Zoals uit het bovenstaande wel blijkt, was Van Arkel geïnteresseerd in kunst en cultuur. Hij was van 1903 tot 1914 lid van Arti, behoorde op 13 juni 1912 tezamen met vier anderen tot de oprichters van het Historisch Genootschap Niftarlake (opgericht in Abcoude in de Wakende Haan) en heeft in de jaren rond 1900 t.b.v. het Koninklijk Oudheidkundig Genootschap samen met A.W. Weissman een inventarisatie en beschrijving gemaakt van alle Noord-Hollandsche Oudheden. Toen hij in Amsterdam woonde, is hij ook nog enige tijd lid geweest van de Gemeenteraad aldaar.

Afb. 2: Ansichtkaart van de Hoogstraat. Uiterst Links het huis van Van Arkel. (Een goede foto van het huis ontbreekt. Kan iemand ons daar wellicht aan helpen?)

Afb. 3: Grafsteen van Van Arkel op de begraafplaats te Baambrugge.

Noten.

- 1) De gegevens over de Amsterdamse panden zijn ondermeer ontleend aan het artikel 'Als je eenmaal weet waar je moet kijken, zie je altijd wat nieuws' van J.P. Nepveu in de Gaasperdammer van 26 mei 1997 en aan het artikel 'Huizen van hout behouden' van F. van Schagen in Z-magazine, november 1996.
- 2) De gegevens over de vastgoed-aankopen van Van Arkel zijn verstrekt door het 'Historisch Documentatie Centrum Abcoude-Baambrugge W. W. Timmer'. Ik ben de heer Timmer hiervoor zeer dankbaar.

Heintje Verwey-Meijers

Een werkzaam leven in Abcoude (slot)

Opgetekend door Ileen Montijn

Mevrouw Verwey-Meijers heeft achtenzeventig jaar in Abcoude gewoond. Geboren in Breukeleveen, kwam zij in 1921 als dienstbode bij dokter Moinat in het dorp. Ook na haar huwelijk heeft zij nog bij veel families in Abcoude gewerkt. In 1999 verhuisde zij naar 't Kampje in Loenen. Ileen Montijn vroeg haar voor de *Angstelkroniek* naar haar herinneringen.

"Bij dokter Moinat ben ik ook vier jaren geweest, dus ik kon wel dienst houden. Ja, je zat altijd maar in die keuken, je was echt de meid.

's Winters mocht het kookfornuis niet eens aan. Zelf zaten ze in de kamer met een kachel die ik twee keer op 'n dag moest vullen met antraciet. Op mijn slaapkamertje, zó onder de pannen, heb ik wel eens een hele nacht niet kunnen slapen van de kou. Alle dienstbodes hadden winterhanden toen.

Of ik kloofjes had? Mens, het lag helemaal open, het wondvocht liep er uit. Natuurlijk moest je daarmee het koude water in. Jaren later kon je nog zien waar de plekken waren geweest... Pijn? Ja, maar het werd niet gevraagd hè? Je moest toch zelf je brood verdienen, en je kon niet weg want dan kreeg je geen geld.

Mijn man heb ik leren kennen toen hij wat kwam timmeren op zolder bij de dokter, latten of zo. We hadden elkaar al gezien op zang in Baambrugge, waar ik op zat omdat ik daar ook had gediend. Maar dan keek je elkaar niet aan - hij bij de bassen en ik bij de sopranen. Die zangvereniging heeft 58 jaar bestaan; aan het eind kwamen er mensen van buiten in, ook in het bestuur, en toen was 't zo weg... Jacob Verwey heette hij, hij was van 1895, zes jaar ouder dan ik. Hij was grote-tromslager in de Harmonie van Baambrugge. Hij vroeg: kom je op de uitvoering, dan krijg je van mij een kaartje. Toen we in 1925 trouwden was ik 24, hij 30. We trouwden gemeentelijk, en kerkelijk. Een trouwfoto, nee, dat was toen niet zo, het kon niet lijden hè? Mijn

man was timmerman, hij heeft veertig jaar bij De Pijper gewerkt, eerst was dat Van der Vegt - die had zo'n beetje het halve dorp. We huurden ons huis ook van Van der Vegt, aan de Kerkstraat, precies tegenover de boerderij van Schoenmaker aan het Gein. Dit huis was ook eerst een boerderij geweest. Die heeft Van der Vegt gekocht; het voorhuis was één woning, en hij heeft er nog drie in de stal gemaakt, op een rijtje achter elkaar. Wij hadden daarvan het eerste. Je liep steeds bij elkaar voor de deur langs, maar dat was overal. En alle klompen stonden buiten.

De eerste zes jaar woonden we op de Laan van Binnenrust. Het heette ook wel de Nieuwe Weg toen, want vroeger was het allemaal van Huize Binnenrust, dat liep door tot de Angstel. Toen is er een stuk afgehaald, een weg gemaakt, en daar zijn huizen langs gezet. Maar er was ook een dwarsstraatje linksaf naar de Angstel toe, daar had je acht woninkjes, ze staan er nog. In het derde vanaf het water woonden wij. Daar was een slaapkamertje beneden en eentje boven, maar de huur was viereneenhalve gulden per week, en dat was wel veel. Ik heb daarom op dat slaapkamertje boven ook een kostganger gehad, Evert Vos, voor tien gulden in de week. Maar dat loonde niet echt. Evert Vos was knecht in de Hugo de Vriestuin, hij kwam uit Odijk.

Ik werkte zelf nog hier en daar, onder meer bij dokter Van Doorn. Die kende ik oorspronkelijk als Arie, want hij zat twee jaar boven mij op de lagere school in Breukeleveen. Zijn vader was een hereboer daar.

Heintje Meijers (rechts) met haar oudere zusje Gerri, (later Van der Roest-Meijers) circa 1917

Toen hij voor 't eerst zijn opwachting kwam maken bij dokter Moinat, in een leren motorpak, herkende ik hem meteen. Ik heb toen binnen gezegd "Hier is Arie van Doorn..." Daar kreeg ik achteraf een standje voor van mevrouw, want je moest deftig aandienen. Maar zo kende ik 'm toch? Later heb ik wel altijd dokter en u gezegd, hoor. Zijn moeder woonde er naast, daar heb ik ook wel voor gewerkt.

Die huisjes aan de Kerkstraat waren twee gulden goedkoper dan wat wij betaalden, dus dat hebben we gedaan, ook al was intussen mijn dochter Map (*Marretje*, *1926) geboren. Het was wel kleiner: een smal gangetje, een kamer met een alkoof, dat waren de bedsteden geweest, een dakje bovenop dat was je zolder. In de gang was een laddertrap naar boven, die kon je weghangen aan een haak. Achterin zat het keukentje. Mijn was deed ik in het schuurtje in

Op 23 april 2001 werd Heintje Verwey-Meijers 100 jaar. In het Kampje te Loenen kwamen 4 burgemeesters haar feliciteren: van links naar rechts de ex-burgemeesters van Abcoude H.C. Knoppers en J. de Raad, de burgemeester van Loenen M.C. Boevée en de burgemeester van Abcoude A.A. van der Most-de Ridder. De 100-jarige Heintje zit in het midden; links zit haar zuster mevr. I. Menke-Meijers en aan haar rechthand de heer J.H. Stronkhorst, een (eveneens 100-jarige) bekende uit Abcoude. (foto: R. van Bennekom)

de tuin; voordat de waterleiding kwam hadden we water uit de regenput. Als het weinig had geregend kreeg je wel eens moeilijkheden over de verdeling van het water. In noodgevallen moest je naar een van de Nortonpompen die van gemeentewege in het dorp stonden. Aan de Kerkstraat kregen wij onze tweede dochter [Johanna, *1933]. Ach, de mensen weten toch tegenwoordig niet meer wat armoe is. Ik werkte nu eens hier, dan weer daar. Je wilde er allemaal netjes uitzien, dus naaide je... ik kreeg soms oude jurken van mevrouw Moinat, die ging ik dan uittomen, misschien een lappie erbij kopen, en daarmee maakte ik nieuwe jurkjes voor mijn dochters. Op het naaischooltje bij de zusters in het klooster aan de overkant had ik een naaimachine staan. Er waren daar een stuk of acht zusters, een naaizuster, een werkzuster, een voor de tuin.. Wij waren wel hervormd, maar daar lette je niet op. Mijn dochter Map is ook op het naaischooltje geweest. Voor mijn man

moest ik natuurlijk ook verstellen, als hij zei: ik heb weer een paar spijkers verloren. Dan moest ik een nieuwe broekzak in z'n broek zetten, en was ik soms wel tot vier uur 's nachts bezig... of er moesten nieuwe stukken op de knieën, want dat sleet natuurlijk, als hij knielend werk had, aan een gootsteen bijvoorbeeld. Voor de buurman, Jan Wiegman, deed ik nog wel 's wat, ik zette stukken in z'n broeken – z'n eigen vrouw kon dat niet. Maar die man was elke avond dronken thuis, hij plaste zelfs in z'n broek, dus daar ben ik mee opgehouden. Mijn man heeft gelukkig nooit gedronken. Er waren er bij die timmerlui ook wel, die als ze hun geld gekregen hadden, zo bij Van Klooster in het Reghthuys, waar nu Kats zit, een borrel gingen halen. Dan schoot er voor Moeder niet veel over... In de rode-rokkenbuurt helemaal. Daar woonden boerendaggelders, die maar vijf, zes gulden in de week verdienden. Het was in de Heinkuitenstraat, waar nu dat pianogedoe is.

Waarom die buurt zo heette? Nou... omdat je een graad minder was dan 'n ander. Ze zeiden ook wel 's baaien-rokkenbuurt.

Mijn man is overleden op z'n negenenzestigste. Hij wilde gewoon doorwerken, dat mocht vroeger tot je zeventig was. Maar hij was echt wat je noemt op, z'n hart was op. Ja, 't was vroeger allemaal nog handwerk, nu komt alles uit de fabriek, ze leren niks meer...

Ik heb 42 jaar aan de Kerkstraat gewoond, toen is mijn huisje onbewoonbaar verklaard; dat was expres, dat ik het huisje zou krijgen aan de Torenlaan. Ik werkte toen bij burgemeester Knoppers, daar heb ik nog steeds contact mee. Bij Knoppers liep ik in en uit.

Ik heb ook gewerkt bij de familie De Geer, in het oude burgemeestershuis aan de Stationsstraat naast wat nu de Rabobank is. Hij was burgemeester van Diemen, maar in de oorlog is hij afgetreden. Zijn vader was minister De Geer, die met de Koningin in Engeland zat. Later heb ik nog wel eens de huishouding voor mijnheer gedaan, als zijn vrouw op reis was, op het familiekaasteel Oudegein, onder Utrecht. Ze waren wel van adel – mevrouw was een Roëll – maar het waren toch ook gewoon maar mensen, hoor. Ik heb er nooit moeite mee gehad met alle soorten om te gaan.

Toen mijn man al was overleden hebben wij, met mevrouw Knoppers en nog een paar vrouwen, dat Gezondheidscentrum bij elkaar gebakken, met oliebollen. We bakten ze altijd op Bevrijdingsdag, en 's avonds gingen we ze uitventen, mijn dochter en ik. Ik houd ervan om altijd bezig te zijn, mensen helpen en zo. Ik maakte de laatste jaren in Abcoude ook nog wel 's erwtensop voor dokter Wiersma, en andere mensen. Hier op 't Kampje is het eigenlijk weer hetzelfde. Nee, ik geloof niet dat ik veel vijanden heb."

Vreede Rijk

Een zomerhuis in Baambrugge (slot)

In de vorige aflevering zagen wij hoe Vreede Rijk sinds 1681 was overgegaan van Frederick Danckerts en zijn echtgenote Petronella Bors van Waveren naar hun dochter Margaretha Danckerts, en vervolgens naar hun kinderen. Aan het eind van de 18e eeuw benutten de langstlevenden daarvan, Ida en Margaretha Bock, Vreede Rijk nog als zomerverblijf.

Het in 1795 afgesloten huurcontract met Jan van Bladeren, die het boerenbedrijf op Vreede Rijk runde, was in 1805 aan vernieuwing toe. Maar Jan van Bladeren werd, evenals de dames Bock, een daagje ouder. Daarom waren de 9 morgen wei- en hooiland, die de hofstede scheidde van de buitenplaats Bergvliet en die door hun broer Joan Michiel Bock (evenals zijn vader koopman in Amsterdam) in 1772 aan het landgoed waren toegevoegd, nu aan Frederik Linden verhuurd.

Deze kavel stond bekend onder de naam 'Geyn en Vegt' en liep inderdaad van de trekvaart, die Geyn genoemd werd, door tot aan de Vechtdijk. Deze kavel was vanouds een object van belegging en verhuur: in 1692 opnieuw verkocht en 1697 opnieuw verhuurd; in 1718 gekocht door de grondhandelaar Hugo Dierden Laegland in 1718 maar weer doorverkocht aan Johannes Clerck, die in 1727 reeds eigenaar van de buitenplaats Overdorp was geworden. Johannes Clerck, die ook eigenaar werd van de boerderij op bijgaand kaartje aangeduid met Court en Geyn, was getrouwd met Maria del Court. Joan Michiel Bock echter, die getrouwd was met Dorothea Eyck, veranderde de naam Court en Geyn in Eyck en Geyn.

Niet alleen deze kavel, maar ook de

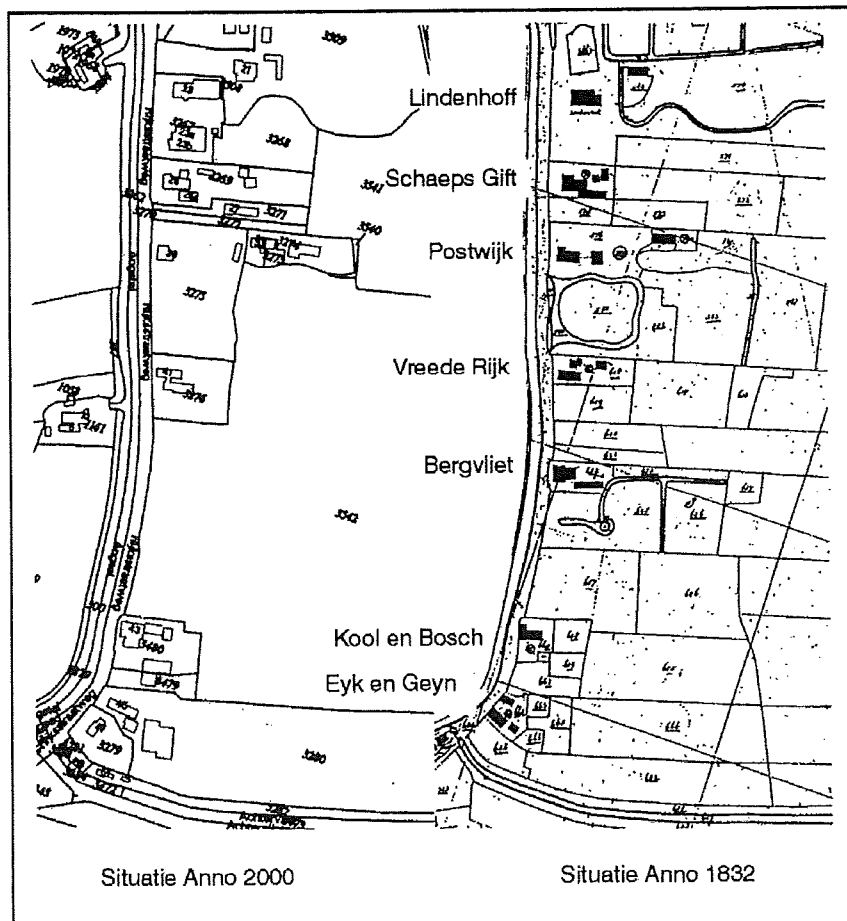
boerentuin en het varkenskampje waren in 1805 niet langer in de huur van Jan van Bladeren begrepen.

Twee jaar later besloten de beide dames Bock, die in 1807 respectievelijk 86 en 80 jaar oud waren, om het landgoed in veiling te brengen. De onderdelen werden afzonderlijk in slag gelegd, maar in totaliteit gekocht door Willem Hogenhoud, die in Abcoude reeds verscheidene bezittingen had en ook als schepen van Abcoude te boek stond. Hij had een aantal kinderen uit twee huwelijken, waarvan al enkele waren getrouwd. Vermoedelijk heeft Willem Hogenhoud het landgoed gekocht met het oog op zijn kinderen, maar hij is nog in datzelfde jaar 1807 overleden. Zijn weduwe moest de boedel over negen gerechtigden verdelen en heeft

het landgoed opnieuw in veiling gebracht! (2 juli 1808)

Koper was de heer Johannes Henricus Hingman, wonende te Amsterdam op de Fluwelen Burgwal bij de Stoofsteeg. Deze heer Hingman was als jongeman uit Holtén (in Cleefsland) naar Amsterdam gekomen en heeft zich aldaar als koopman gevestigd; 39 jaar oud trouwde hij met Clasina Wilhelmina Valkhoff, uit Rotterdam afkomstig.

Het heerschapshuis van Vreede Rijk, thans Herenhuis geheten, was door de weduwe Hogenhoud verhuurd aan Michiel Nobach. Doch toen de heer Hingman in 1816 kwam te overlijden heeft zijn weduwe het landgoed weer in veiling gebracht. Het is de immigrant Hingman niet

Bewerkte kadastrale kaart van 1832. (op de kaart aangeven van Schaeps Gift tot de Molentocht, welke buitens en boerderijen waar stonden)

slecht vergaan. Hij was ook nog eigenaar van de buitenplaats Kroonenstijn, van waaruit zijn weduwe de veiling van Vreede Rijk en alles wat daarbij kwam kijken heeft geregeld. De hofstede en de landerijen waren nu verhuurd aan Hendrik van 't Honderd.

Koper werd Ferdinand Beneker, medicine doctor te Amsterdam, wonende op de hoek van de Heerengracht en de Amstel. Ook hij en de opvolgende eigenaar, de heer Cornelis Johannes van Kerchem, gebruikten het huis om er gedurende de zomer te verblijven, doch in 1834 kwam aan dit zomergebruik een einde. De heer van Kerchem, die in Maarssen woonde, verkocht Vreede Rijk aan Adriaan Paets van Troostwijk en bracht het meubilair van het zomerhuis in veiling.

Adriaan Paets van Troostwijk, die op het aan de Vecht gelegen Sterreschans woonde, was in zijn tijd een bekend schei- en natuurkundige, lid van het Koninklijk Instituut van Wetenschappen, mede oprichter van 'Het gezelschap der Hollandsche Scheikundigen', oud lid van de gemeenteraad en oud wethouder van Amsterdam.

Hij had zijn vermogen verdiend als zijde- en lakenkoopman. Bij zijn overlijden in 1837 bedroeg de waarde van zijn nalatenschap, waarin ook vele onroerende goederen, ruim 1 ½ mln. Hiervan erfden ondermeer twee kinderen van zijn kleindochter Gardina Maria Scheidens, die gehuwd was geweest met Hendrik Gillot.

Het oudste van deze beide achterkleinkinderen was Agathe Henriette Charlotte Marie Gillot die o.a. Vreede Rijk kreeg toegedeeld, terwijl haar vader Hendrik Gillot voor een deel van de aan haar toegescheiden gelden landerijen in Jutphaas kocht. *

Agathe Gillot, reeds als kleuter een vermogend meisje, zal een aantrek-

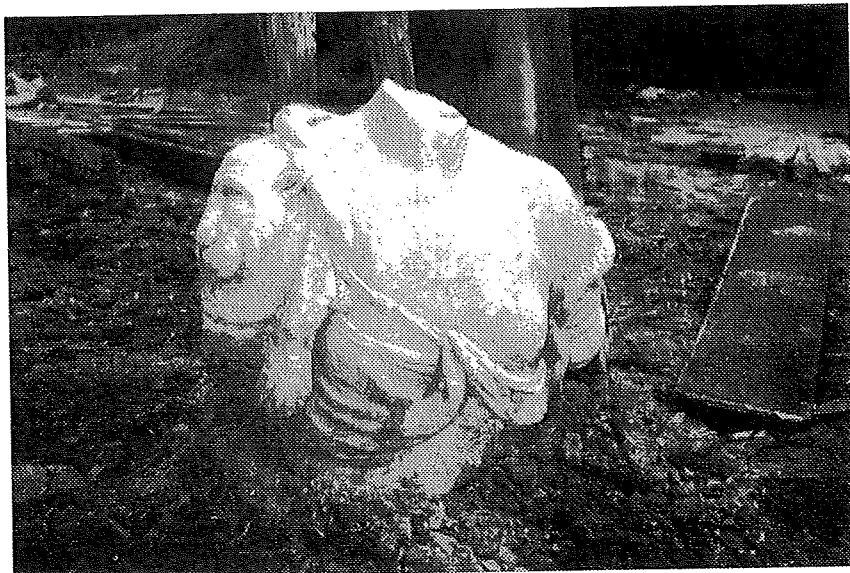

Foto van opgegraven torso, c.q. van de ingemetselde gevelsteen.

kelijke partij zijn geweest voor Jan Pieter Christiaan baron van Reede tot Ter Aa. Het jonge echtpaar vestigde zich in 1851 op Rupelmonde, waar in 1852 hun oudste dochter werd geboren.

Evenals bij de heer Paets van Troostwijk diende het bezit van Vreede Rijk alleen tot belegging. Maar na de vele slechts kortstondige perioden van eigendom van haar voorgangers, heeft de barones Vreede Rijk tot haar dood in 1905 in bezit gehad. Wel werden de landerijen door de 1840/1845 aangelegde spoorlijn doorsneden, doch daartegenover stond het recht van overgang. De aanleg van het Merwede kanaal leidde tot een definitieve afsnijding van de nog verder doorlopende kavels.

De barones heeft een open oog gehad voor de bedrijfsvoering op de boerderij en verscheidene verbeteringen werden door haar bevorderd. Zo is in 1856 een nieuwe stal gebouwd, waarvoor de eerste steen werd gelegd door het in 1852 geboren dochtertje Suzanna Gardina Maria baronesse van Ter Aa. Een ingemetselde gedenksteen getuigt daarvan.

Haar moeder heeft later, toen het naastgelegen buiten Bergvliet geheel werd afgebroken, in 1874 nog een kavel weiland bijgekocht teneinde de door de aanleg van de spoorlijn

verloren gegane gronden te compenseren.

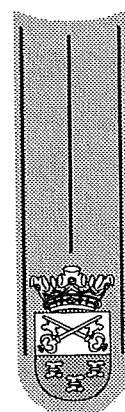
Uit haar nalatenschap vererfde Vreede Rijk in 1905 aan haar jongste dochter, Cornelia Jeanne barones van Reede tot Ter Aa, die getrouwd was met Jonkheer Johan van Heemskerk van Beest te Den Haag. De agrarische bedrijfsvoering is sindsdien beëindigd en wij vinden Vreede Rijk thans terug als woonboerderij.

ir Dick Slebos.

Noot:

* Over Adriaan Paets van Troostwijk verscheen in het jaarboekje 1993 van het Genootschap Nijfharke een artikel van de hand van drs E Munnig Schmidt.

Angstelkroniek
HISTORISCHE KRING
VREDE RIJK
DE GOUD/BAAMBURG

Koninklijk bezoek aan Baambrugge

De archivaris van het Streekarchief in Mijdrecht, dhr Ton Hagen, atendeerde ons op een aardige vondst in het gemeente archief van Abcoude-Baambrugge. Het navolgende verhaal speelt zich af in 1939:

“Onlangs wilde zijne Z.K.H. Prins Bernhard per auto den tol aan de Zuwe te Baambrugge passeren. De tolboom was echter gesloten, zoodat de tolgaarder deze moest openen. Deze hield zijn hand op om de tolgelden, zijnde 15 cent te innen. De Prins chauffeerde zelf en zeide tot den tolgaarder, dat leden van het Koninklijk Huis geen tolgelden behoefden te betalen. De tolgaarder

herkende de Prins toen en zeide: 'O, bent Uwes het, nou dan spijt het mij, dat U Uw vrouw niet heeft meegebracht, want die betaald altijd als ze hier door komt.'

De prins lachte en reed verder. Even daarna kwam de Secretaris van den Prins met zijn auto. De tolgaarder kende den vorigen Burgemeester nog goed en vertelde hem, dat de Prins zoomaar doorgereden had. Jhr Dedel nam de zaak op voor de Prins en meende, dat de Instructie voor den tolgaarder, de vrijstelling had moeten bevatten, een instructie waaronder Jhr. Dedel zijn eigen handtekening ontdekt moet hebben. Maar toch is de instructie juist, want

bij art.24 der Grondwet zijn Koning en leden van het Koninklijk Huis vrijgesteld van alle personeele lasten. De instructie is dus wel wettig, maar de tolgaarder heeft bewijs gegeven de wet niet te kennen. De Prins had gelijk.

Opmerkingen:

De betreffende tolgaarder moet F.A. de Pleijt zijn geweest. Hij was tolgaarder aan de Zuwe van 1923 tot 1940.

Jhr Mr Cornelis Dedel was burgemeester van onze gemeenten van 1924 - 1934.

W.W. Timmer

Tol aan de Zuwe waarvan sprake is in bovenstaand artikel. Bijzonder détail: rechts is de zwangere Kaatje Verbrugge te zien (in 1998 op 107-jarige leeftijd overleden) met op haar armen dochter Truus. De tol, die verpacht werd door de gemeente, is omstreeks 1945 opgeheven.

deze aflevering van 'Angstelkroniek' wordt mede mogelijk gemaakt door

Wim Nienhuis
<http://www.abcoude.com>

op deze particuliere Internet-site vindt u actuele en interessante informatie over de Gemeente Abcoude !
te bereiken: Tel. 0294 - 287090 Fax 0294 - 287140 Mob 06 51203243 E-mail: wim@nienhuis.net